

Práva pacientů

(shrnutí)

Diplomová práce Práva pacientů není vyčerpávajícím přehledem všech práv, která pacienti dle platné právní úpravy mají, z důvodu rozsáhlosti tématu zaměřila autorka svou pozornost pouze na nejdůležitější z nich. Jednotlivým právům jsou věnovány samostatné kapitoly, jejichž pořadí v zásadě odpovídá důležitosti, jakou autorka konkrétním právům přikládá. Každá kapitola zahrnuje obecný výklad k danému právu, jeho úpravu v mezinárodních dokumentech, které jsou pro Českou republiku závazné, a následně vnitrostátní úpravu. V poznámkách pod čarou je pro srovnání uvedena úprava daných institutů v zahraničních předpisech.

V úvodu práce autorka vymezuje pojem zdravotnického práva a lékařského práva a podává přehled nejvýznamnějších mezinárodních a vnitrostátních medicínskoprávních předpisů, doplněných výčtem jejich principů vztahujících se k oblasti poskytování zdravotní péče.

S ohledem na aktuálně projednávané legislativní návrhy, které představují dlouho očekávanou novelu zdravotnického práva a, pokud budou schváleny, přinesou řadu významných změn proti současnému stavu, zařadila autorka na závěr první kapitoly samostatný oddíl jim věnovaný.

Druhá kapitola pojednává o etických kodexech, které jsou významným, byť právně nevynutitelným, zdrojem práv pacientů. Autorka poskytuje stručný exkurz do vývoje etických kodexů od Hippokratovy přísahy až po současnost. Zvláštní oddíl věnuje českému etickému kodexu Práva pacientů, jehož úplné znění přikládá pro potřeby čtenáře v příloze této práce.

Před samotným pojednáním o jednotlivých právech pacientů považovala autorka za vhodné věnovat pozornost vztahu pacient-lékař, v rámci něhož jsou jednotlivá práva garantovaná pacientům realizována. Definiuje pojmy lékař, zdravotnický pracovník, pacient, klient, srovnává současný partnerský model poskytování zdravotní péče s historicky starším modelem paternalistickým. Lékař a pacient jsou si rovni. Pacient je klientem, platícím za zdravotní péči, byť nepřímo.

Právo na život je nejvyšší hodnotou, celá právní úprava medicínského práva se odvíjí od ochrany lidského života jako základního práva člověka. Aktuálním tématem se stává kvalita lidského života a její objektivní stanovení. Autorka upozorňuje na případy střetu práva na život s jinými hodnotami chráněnými v kontextu zdravotnického práva.

Integrální součástí práva na život je právo odmítnout svůj život. Volba jedince ukončit život odmítnutím další léčby musí být respektována. Autorka věnuje zvláštní oddíl euthanasii, nestranně nabízí stanoviska pro i proti její legalizaci. Následující kapitola v návaznosti pojednává o důstojnosti člověka a právu na důstojné umírání. Stát je povinen zajistit rovný přístup k zdravotní péči. Občané mají na základě zdravotního pojištění právo na bezplatnou zdravotní péči přiměřené kvality. Výběr regulačních poplatků není sám o sobě zásahem do veřejného subjektivního práva jedince na zdravotní péči. Téma zdravotní péče autorka doplňuje stručným exkurzem do systému zdravotního pojištění a prvků řízené péče.

Jakýkoli zákrok do tělesné integrity pacienta lze provést pouze na základě informovaného souhlasu. Bude brán zřetel na předem projevená přání. Pacient má právo znát všechny informace o svém zdravotním stavu, možnost lékaře využít terapeutického privilegia je dnes značně omezená.

Zásah do tělesné integrity nekrytý souhlasem je trestným činem. V určitých situacích autonomie jednotlivce a ochrana jeho tělesné integrity musí ustoupit zájmu státu na zdraví společnosti jako celku.

Pacient má právo na respekt ke svému soukromí. Nejen lékařům, ale všem zdravotnickým pracovníkům, je zákonem uložena povinná mlčenlivost. Vlastníkem zdravotnické dokumentace je zdravotnické zařízení. Zdravotnická zařízení jsou odpovědná za ochranu dat v dokumentaci obsažených.

V závěru práce autorka provádí stručné shrnutí nejdůležitějších myšlenek a navrhuje možný budoucí vývoj právní úpravy některých institutů v souladu s mezinárodními závazky a v návaznosti na jejich právní úpravu v zahraničních právních řádech.

Práva pacientů

Zdravotnické právo

Zdravotní péče

Autonomie pacienta